

Ponència aprovada a la VI Assemblea d'Afiliats i Afiliades del Sindicat de Llogateres de Catalunya (octubre, 2022)

El futur del moviment per l'habitatge a Catalunya.

1. Consideracions prèvies

Aquest document reflecteix un primer debat del conjunt del Sindicat sobre el 2n Congrés del Moviment per l'Habitatge. La necessitat de fer aquest debat intern es va aprovar en Plenària a inicis de 2022. S'ha elaborat a través del següent procés, iniciat el juliol de 2022.

En primer lloc, es va fer arribar a la militància un guió de debat amb preguntes sobre les necessitats actuals del moviment i la relació del Sindicat amb la resta de col·lectius, a fi de recollir aportacions col·lectives o individuals. A partir d'aquestes aportacions, una ponència redactora va elaborar un primer document, que va ser debatut, esmenat i aprovat a l'Assemblea d'Afiliades. Per últim, es va aprovar una versió definitiva del document en una Plenària del Sindicat.

L'objectiu d'aquest document és tenir un primer consens dins el Sindicat, un punt de partida a partir del qual començar a debatre i escoltar, sempre oberts a què la nostra posició es modifiqui fruit del treball conjunt del moviment.

1. Per un 2n Congrés del Moviment per l'habitatge català

El Sindicat de Llogateres aposta per convocar un 2n Congrés del Moviment per l'habitatge català, observant especialment els següents arguments:

- Els conflictes socials entorn de l'habitatge no són una problemàtica conjuntural que es pugui resoldre amb l'aplicació d'un programa parcial, sinó que es deriven de forma estructural del model econòmic capitalista, amb especial incidència en els països i cicles rendistes com el que vivim nosaltres.

- Per tant, hem de preparar el moviment per l'habitatge per una lluita de llarg recorregut i desenvolupar les eines que consolidin un espai de conscienciació, acció i organització entorn els problemes de l'habitatge i les seves causes de fons.

- Actualment ens trobem en un moment d'esgotament de l'impuls de diàleg que va suposar la celebració del 1er Congrés. Allà vam activar debats que poden assolir un alt nivell teòric i de profunditat estratègica. Per continuar-ho, hem d'insistir en reconèixe'ns com aliades en aquesta lluita i en la necessitat de socialitzar els nostres punts en comú i visibilitzar les nostres diferències de forma democràtica per tal d'avançar en una proposta àmplia.

- Les lluites donades durant tots aquests anys i les victòries assolides, malauradament empeteixen davant dels reptes que se'ns presenten. El principi d'unitat, a definir col·lectivament en quins termes aquest és possible i adient, és imprescindible per afrontar amb esperança el futur complex que ens aguarda.

Respecte el 1er Congrés, fem les següents anotacions.

En **primer lloc**, valorem positivament la seva capacitat d'elaborar un posicionament analític, estratègic i fins a cert punt programàtic pel conjunt del moviment. No obstant, considerem que no vam avançar prou en termes organitzatius. Per aquesta raó, en pensar que és difícil avançar més en qualsevol àmbit de treball si no abordem la qüestió organitzativa, entenem que és aquí on el 2n Congrés ha de dedicar un esforç prioritari. Tanmateix, els debats organitzatius requereixen de debats estratègics i d'objectius previs. Aquests es poden impulsar per blocs temàtics: anàlisi de conjuntura, actualització del programa, estratègies del moviment, etc. o d'altres més concrets com anàlisi i proposta de l'acció en desnonaments, etc.

En **segon lloc**, fem autocrítica de la insuficient participació del Sindicat en el procés i debats del 1er Congrés.

Per **últim**, considerem que qualsevol procés de balanç sobre les lluites empreses després del 1er Congrés s'ha de fer des del respecte i defugint de les lògiques de rendició de comptes.

A tall d'esbós de plantejament i calendari del 2n Congrés, **proposem**:

- Una primera fase de constitució d'un Grup promotor i de consulta a les organitzacions del moviment sobre la idoneïtat d'aquest 2n Congrés. Apostem per donar el temps que es mereix al procés d'expansió previ a l'obertura de debats per tal de recopilar el màxim d'adhesions possibles.

- Una segona fase d'elaboració, recopilació i debat obert entorn les diferents propostes sobre filosofies, principis i formes organitzatives.

- Una tercera fase d'elaboració, recopilació dels debats oberts entorn a qüestions organitzatives concretes. Creiem que seria especialment rellevant debatre sobre l'organització per propietaris i també sobre l'afiliació i els alliberats (no només si se n'ha de tenir o no, sinó també amb quina fórmula). Dels resultats de les dues fases de debats, el Grup promotor haurà de redactar uns documents de proposta.

Sobre el **procés de presa de decisions**:

- Entenem que el 2n Congrés inclou no només les dates de celebració de la trobada, sinó tot un procés previ que serveix per obrir debats, detectar possibles elements de consens i qüestions

on pot haver-hi trencaments.

- Sobre els punts i posicions que puguem apropar, creiem que els principals acords del Congrés han de ser el resultat d'un procés extens de debat i han de gaudir d'un consens important. No hem de voler prendre decisions a qualsevol preu (tancar una posició a través d'una votació per majoria simple quan hi ha opinions molt allunyades, per exemple). De la mateixa manera, hi ha d'haver un procés per a desenvolupar i aplicar aquests acords.

- Sobre els punts de desacord, es poden recollir debats on no hi hagi acord per reflectir la pluralitat del moviment i no forçar a prendre decisió. Això no vol dir defugir debats, sinó aprofundir en les diferències per a comprendre'ns, sense necessitat de proclamar posicions guanyadores.

- És important generar espais i pensar fórmules per a que hi hagi debats entre col·lectius (militàncies barrejades) i no només territorialment, on a vegades és més difícil aquesta barreja. Exemple: convocar jornades conjuntes amb grups de debat simultanis.

- Sobre la metodologia de presa de decisions en el marc del 2n Congrés, apostem per metodologies mixtes que no redueixin la forma de participació als processos d'esmenes. Per exemple, es pot fer ús del debat per esmenes en aquells debats on hi hagi hagut capacitat per generar un nivell suficient de consens, i utilitzar fórmules de resolució col·lectiva o individual lliure en debats on hi hagi posicions més allunyades i reservar temps per a treball en petits grups per desenvolupar línies de proposta concreta.

2. La proposta organitzativa

En **primer lloc**, tot i que creiem que una organització única permetria assolir un major nivell d'acció conjunta planificada, considerem que ara mateix no existeix entre els diferents col·lectius la cohesió ideològica, programàtica, estratègica i organitzativa que es requereix per a unificar-los en un sindicat únic.

Per tant, el Sindicat presenta la confederació com a proposta organitzativa pel moviment per l'habitatge català a plantejar al 2n Congrés. Entenem la confederació com:

- Un procés de construcció obert i participatiu que no impliqui una decisió simultània de tots els col·lectius de sumar-se i que permeti mantenir la pluralitat i idiosincràsies pròpies de cada col·lectiu.

- Una eina comuna de lluita sindical entorn el problema de l'habitatge centrada en: 1) el treball comú entorn aquelles formes de lluita i organització que ja realitza el moviment i on es detecti un consens suficient, però salvaguardant el dret de cada col·lectiu a l'autonomia en el nivell d'implicació i inclús en la decisió de no participar en certes campanyes o àrees de treball i 2) la potenciació conjunta d'aquelles àrees de treball que puguem considerar estratègiques, però que

actualment no tenim capacitat de desenvolupar aïlladament.

- Un espai estable i legitimat per a promoure el diàleg i el debat entre col·lectius del moviment, però que no actuï amb pretensions de direcció col·lectiva, desenvolupant una unitat en la pràctica i no de forma abstracta.

Territorialment, aquesta confederació s'articularia a la comunitat autònoma de Catalunya, ja que és un territori on emergeix una classe propietària organitzada políticament i econòmicament de forma específica (partits polítics i cambres) i, alhora, on els sectors populars han desenvolupat una dinàmica de lluites pròpia. No obstant, no hem de descartar iniciatives de coordinació amb altres realitats compartides, com en el marc dels Països Catalans (on es donen trets de models urbanístics relacionats amb l'explotació turística del litoral comuns i operadors immobiliaris-bancaris que tenen aquest marc territorial de referència) o l'estat espanyol (amb qui compartim història immobiliària i és la concepció territorial d'intervenció del capital internacional).

Considerem com a elements organitzatius concrets prioritaris els següents:

- Independència econòmica i afiliacions: les despeses que es considerin essencials per a sostenir l'activitat de la confederació haurien de provenir d'aportacions dels col·lectius a partir de fórmules d'autofinançament, sense comptar amb subvencions de l'administració o d'entitats privades. Considerem que els col·lectius del moviment haurien de promoure fórmules d'afiliació, per a poder construir una base de dades de casos i perquè persones que no poden assumir tasques puguin aportar a l'organització. No obstant, l'afiliació no seria un requisit per a formar part de la confederació; les aportacions dels col·lectius podrien provenir d'altres fonts de finançament, sempre que compleixin el criteri anterior d'independència econòmica.

- Base de dades i organització per propietats: la confederació promouria l'organització de les afectades dels diferents col·lectius per propietat i intermediari. Creiem que una base de dades conjunta amb informació de la propietat i l'intermediari dels habitatges seria molt útil per a impulsar aquesta forma d'organització, complementària a la territorial, així com per a organitzar campanyes dirigides a un propietari o intermediari en concret.

- Eines jurídiques i antirepressives comunes: per tal de desenvolupar la política de prevenció antirepressiva en el nostre repertori d'accions i les fórmules de resposta conjunta quan escaigui. Els militants dels col·lectius integrants també serien militants de la confederació (doble militància). Per exemple, si un militant marxa a viure a un altre municipi o barri, podria començar a participar en els col·lectius adherits a la confederació que hi hagués en aquest territori. És a dir, a través de la confederació tindria espais de referència on militar.

En el procés de constitució d'aquesta confederació, els col·lectius establirien uns objectius comuns i una estratègia conjunta aprovada per tots ells, que podria ser revisada (en cas d'un canvi de conjuntura o si a la pràctica no resulta eficaç, per exemple). En aquesta elaboració, els col·lec-

tius vetllarien per trobar l'equilibri entre respectar la pluralitat d'horitzons dels diferents col·lectius i construir una cohesió estratègica prou sòlida que permeti una unió efectiva de forces en una mateixa direcció.

Pel que fa als recursos formatius, la confederació podria constituir un espai de treball on tots els col·lectius compartissin o elaboressin de manera conjunta recursos enriquidors pel moviment com, per exemple, formacions sobre noves lleis, formes d'acció-negociació, tècniques d'ocupació o protocols per a prevenir actituds masclistes o racistes als espais de militància.

En l'àmbit de la qüestió programàtica, la confederació podria crear un espai de treball per a desenvolupar una teoria per l'anàlisi i la superació dels problemes sobre habitatge, a fi de construir una visió conjunta que vagi més enllà de les reivindicacions immediates.

En relació a les estructures populars vinculades directament al moviment per l'habitatge, considerem que haurien de participar del 2n Congrés per tal d'elaborar una proposta de relació amb aquesta confederació, sense objecció a què també busquin marcs de coordinació amb altres iniciatives homòlogues provinents de trajectòries menys relacionades amb els col·lectius del moviment per l'habitatge. No obstant, el Sindicat de Llogateres es reconeix com una organització amb escassa participació directa en aquestes formes de lluita i, en coherència, no desenvoluparem una proposta específica.

Per últim, també hauriem de fer extensiva la invitació a participar del 2n Congrés i de la possible confederació al moviment cooperativista entorn a l'habitatge.

3. El paper del Sindicat de Llogateres de Catalunya

Per tal de vehicular la veu del Sindicat en el 2n Congrés es proposa la creació d'un grup de treball depenent de la comissió d'organització encarregat de:

1. Participar de les reunions del Grup promotor del 2n Congrés.
2. Informar a la Plenària del Sindicat dels avenços i necessitats del procés previ a la convocatòria del 2n Congrés.
3. Elaborar una proposta de posicionament a les propostes a debatre al 2n Congrés que fixi la posició del Sindicat.

La comissió d'organització vetllarà perquè hi hagi una participació plural de les seccions territorials en aquest grup de treball.

A petició de la Plenària, les seccions sindicals o del propi grup de treball esmenat es podran convocar espais de debat obert al marge de la plenària per acompanyar la feina del grup de treball.

Per últim, volem explicitar les següents consideracions:

- Afirmem que qualsevol proposta al moviment per l'habitatge és legítima i que la millor forma de presentar-la és en el marc del procés al 2n Congrés. Donarem prioritat a participar de qualsevol diàleg que es doni en un format d'obertura de debat, que permeti la participació en peu d'igualtat i on el protagonisme sigui dels propis col·lectius que conformen el moviment, sense que altres organitzacions perdin el dret a exposar la seva argumentació.
- Independentment del resultat del 2n Congrés, considerem que cal mantenir i enfortir una proposta sindical i organitzativa específica per a la lluita llogatera en el conjunt del moviment per l'habitatge català.
- No demanarem disciplina de vot de la nostra militància en les propostes que faci cap col·lectiu (incloent el nostre) en el marc del 2n Congrés i apostem per estendre aquesta metodologia al conjunt de col·lectius que participin directament o indirecta en el 2n Congrés com a fórmula de garantir un espai de debat sincer i honest.
- Fem una crida a tota la nostra militància i al conjunt d'organitzacions que componen el moviment per l'habitatge a participar d'aquest debat i de la preparació del 2n Congrés.
- Aprovem el caràcter públic d'aquest posicionament, que serà difós mitjançant les nostres eines comunicatives habituals.